

Щирба І.М.,

к.е.н., доцент, науковий співробітник кафедри бухгалтерського обліку,
Бізнес школа Ноттінгемського університету

Щирба М.М.,

аспірант кафедри обліку і оподаткування,
Західноукраїнський національний університет

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, Указом Президента України від 24.02.2022 року №64/2022 в Україні введено воєнний стан з 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, який подальшими Указами Президента України «Про продовження строку воєнного стану в Україні» строк дії воєнного стану в Україні продовжено до 09 листопада 2024 року [1]. Воєнний стан спричинив принципові зміни умов функціонування економіки нашої країни. Правила ведення господарської діяльності змінилися, і відповідно постали нові вимоги до системи бухгалтерського обліку, яка повинна адаптуватись до змін зовнішнього середовища (воєнного стану) і враховувати потреби управлінського персоналу в достовірній обліковій інформації з метою ухвалення економічно доцільних рішень в управлінні діяльністю господарюючого суб'єкта задля забезпечення економічної безпеки підприємства.

Загальна система економічної безпеки підприємства вимагає ефективної організації бухгалтерського обліку. Це стає ключовим фактором у забезпеченні можливості належного управління обліковою інформацією для прийняття адекватних та своєчасних стратегічних рішень, а також визначає належний рівень захисту майнових і немайнових активів підприємства від негативного впливу різноманітних чинників. Економічну безпеку підприємства складають юридичні, виробничі і організаційні зв'язки, матеріальні й інтелектуальні ресурси, що забезпечують стабільність його функціонування, фінансово-

комерційний успіх, прогресивний науково-технічний і соціальний розвиток [2, с.9]. Бухгалтерський облік є невід'ємною складовою економічної безпеки підприємства, особливо в умовах воєнного стану, адже він виступає інструментом збереження активів підприємства, формування релевантної інформації відповідно до сформованої облікової політики та принципу безперервної діяльності.

Від сформованої облікової політики залежить не тільки ефективність управління системою обліку, а й фінансово-господарською діяльністю підприємства та стратегією його розвитку на тривалу перспективу. Формування облікової політики на підприємстві є досить трудомістким і відповідальним процесом, оскільки з цим регламентом доведеться працювати в умовах воєнного стану, що вимагає від управлінського персоналу підприємства компетентного та оперативного підходів до розробки та підтримки на належному рівні облікового процесу з врахуванням впливу як зовнішніх, так і внутрішніх факторів.

Необхідність формування облікової політики підприємства в умовах воєнного стану економіки в Україні безпосередньо пов'язана з переорієнтацією обліку на надання своєчасної, достовірної, повної та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності не тільки зовнішнім, а й внутрішнім користувачам для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Основною метою бухгалтерського обліку є забезпечення створення інформаційної системи підприємства з врахуванням вимог законодавчих актів і нормативних документів про фінансово-майновий стан та результати його діяльності, які необхідні як для внутрішніх так і зовнішніх користувачів для прийняття ними обґрунтованих управлінських рішень.

Мети будь-якої діяльності досягають через постановку та вирішення певних завдань. Основними завданнями бухгалтерського обліку є:

- забезпечення дотримання загальноприйнятих принципів обліку та вимог формування раціональної системи інформаційної бази для менеджерів різних рівнів управління;

- підготовка бази даних для адекватного відображення повної, достовірної та неупередженої інформації про результати діяльності підприємства в інтересах зацікавлених осіб;
- дотримання єдності методик ведення бухгалтерського обліку на підприємстві в цілому і його структурних підрозділах;
- створення єдиної методологічної основи бухгалтерського обліку для цілей фінансового і управлінського обліку та податкових розрахунків;
- усунення інформаційного розриву між бухгалтерією підприємства і користувачами облікових і звітних даних;
- узгодження даних обліку та показників фінансової звітності для внутрішніх та зовнішніх користувачів.

В сучасних умовах ведення бізнесу бухгалтер повинен забезпечити контроль не лише за збереженням майна, але і за виконанням зобов'язань – власника свого підприємства. Ведення бухгалтерського обліку на підприємстві в умовах воєнного стану є важливим і непростим завданням, оскільки впливає на фінансові результати й ефективність діяльності підприємства в умовах невизначеності.

Таким чином, від ефективної організації бухгалтерського обліку на підприємстві в умовах воєнного стану залежить правильність формування витрат, доходів та фінансових результатів, які характеризують фінансово-господарську діяльність підприємства та відповідно стратегію його розвитку в умовах турбулентного середовища.

Література

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України №64/2022 від 24 лютого 2022 року. URL:<https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення 03.09.2024).
2. Іванюта Т.М., Заїчковський А.О. Економічна безпека підприємства: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури. 2009. 256 с.